

Algemene beschouwingen begroting 2019 gehouden 08 november 2018 door de ChristenUnie Moerdijk

Voorzitter,

Het jaar 2018 loopt ten einde en het is nu de tijd om vooruit te kijken. De begroting 2019 en de meer jaren begroting 2020 -2022 ligt nu ter besluitvorming en/of kennisname voor. Het jaar 2018 is in onze ogen een soort overgangsjaar. Na de verkiezingen trad een behoorlijk gewijzigde raad aan. Vele oude gezichten maakten plaats voor nieuwe. Ook binnen het college was er ruimte voor vernieuwing. Nadat het coalitieprogramma was gepresenteerd is het college samen de ambtenaren aan de slag gegaan om e.e.a. te vertalen in de voorliggende begroting. De voorliggende begroting is nieuw van opzet en zou dus duidelijker moeten zijn en gemakkelijker leesbaar. Onze fractie is van mening dat er een aanzet is gegeven en dat het stuk zeker nog aanscherping behoeft. Met name hetgeen men in 2019 en verder wil gaan doen zou in betere kaders, lees planning kunnen worden gegoten. Onze fractie is al jaren voorstander van de activiteiten in te kaderen in b.v. kwartalen zodat de Raad overzicht heeft wanneer iets wordt opgepakt en wanneer er eventueel behandeling en besluitvorming zou kunnen en/of moeten plaatsvinden. Wij beseffen dat niet alles vast gelegd kan worden maar nu is het in onze ogen nog te vrijblijvend. Wel is het een prettig leesbaar stuk geworden. Onze dank aan een ieder voor dit vele werk.

Het proces in de aanloop naar deze begroting was in onze ogen waardeloos. Na het coalitie akkoord konden de niet coalitie partijen suggesties aandragen en ook voorstellen indienen. Onze fractie heeft dit dan ook gedaan maar moest constateren dat de afspraken hierover met voeten zijn getreden. Beschamend is het om te horen dat we als fractie serieus worden genomen en dat men graag wil samenwerken maar als het erop aankomt wordt alles schriftelijk afgedaan waarbij zelfs de VVD niet eens reageert op onze voorstellen, ondanks de gemaakte afspraak hierover. Voorzitter, ik kan alleen maar vaststellen: wederom een diep maar dan ook diep triest proces. Wij voelen ons dan ook verre van serieus genomen door deze coalitie partner. Het lijkt er meer op dat het indienen is voor de bühne door andere niet-coalitie partijen. Wij, lees VVD, hebben onze doelen uit het verkiezingsprogramma ingebracht en deze zijn verwerkt. Wij zijn tevreden, met de nadruk op wij. In ieder geval is dit onze ervaring momenteel, het is niet anders om dit te constateren. Jammer een gemiste kans.

Voorzitter onze partij staat bekend als degelijk, betrouwbaar en transparant. Uit een recent onderzoek, net voor Prinsjesdag door Eénvandaag, naar ministers over dit onderwerp onder meer dan 20 duizend personen bleek dat de eerste en tweede plaats worden ingenomen door de enige 2 ministers van de CU, Carola Schouten en Arie Slob. Dit zegt m.i. genoeg naar de ChristenUnie kijkt, niet alleen in Moerdijk maar zeker ook landelijk en niet alleen CU ondervraagden.

Wat wij zeggen zijn niet zomaar loze kreten maar komen voort over hetgeen Gods Woord ons zegt in de Bijbel. Dit Woord is dan ook de leidraad in het doen en laten van de mensen die deel uit maken van onze fractie en uiteraard ook landelijk. Wij beseffen terdege dat ook wij fouten maken, maar waar in de wijngaard wordt gewerkt vallen weleens spaanders. Maar betrouwbaarheid, eerlijkheid en transparantie zijn sleutel woorden waaruit wij politiek willen bedrijven.

Als we deze uitgangspunten afzetten tegen de voorliggende begroting ontkomen we er niet aan om onze wenkbrauwen te fronsen.

Daarom heeft onze fractie technische vragen ingediend en hebben wij getracht wat dieper in te zoomen op de voorliggende begroting. De vragen zijn netjes binnen de afgesproken termijn beantwoord waarvoor onze oprechte dank. Of de beantwoording inhoudelijk tot tevredenheid stemt daar kom ik later op terug. U begrijpt uit de teneur van de vorige zin dat dit niet het geval is. Feitelijk zouden wij aanvullende vragen gesteld hebben, maar hiervoor was de tijd tekort en onze vraag was dan ook: krijgen we dan een ander antwoord.

Maar goed nu de begroting zelf. In eerste instantie is deze sluitend met een verwacht begroot klein overschot voor 2019 van 161K structureel.

Als eerste willen wij ingaan op het voorliggende Raadsvoorstel waarbij een aantal éénmalige budgetten worden gevraagd van in totaal 450K. Ten opzichte van 2017 is dit een stijging met 258K. Vrij fors waarbij de reactie van het college is dat 200K al is op genomen in de kadernota (nieuw beleid) en de rest gaat ten laste van de incidentele begrotingsruimte. Hoe groot die dan nog is en/of wordt staat niet vermeld.

Het Raadsvoorstel op dit punt geeft ook geen ruimte meer voor discussie over de voorstellen en kan alleen maar in totaal worden goedgekeurd of met een amendement worden aangepast, maar hier is weer een meerderheid van de Raad voor nodig. Staat onze fractie dan niet achter deze budgetten? Het antwoord hierop is nee. Met name met de investering in Vernieuwen en Experimenteren hebben wij grote moeite. Hiervoor wordt 150K gevraagd zonder enige echte onderbouwing. De beantwoording op onze vraag is identiek het antwoord wat staat in de aanbiedingsnota, maar juist hierop hadden wij een toelichting gevraagd: Concreet wat gaat men er voor doen.

In het verleden zijn regelmatig forse extra bedragen beschikbaar gesteld om een kwaliteitsslag te maken binnen de organisatie maar wel met gedegen onderbouwing. Die missen wij nu.

Ook de kwaliteitsimpuls voor het sociale domein komt ineens uit de lucht vallen. Voor 2 jaar 70K per jaar en structureel ca 17K. Als antwoord op de door ons hierover gesteld vraag kregen wij te horen dat er in het verleden hiervoor al meerdere keren gelden afgeboekt zijn van de reserve sociale domein. Nou voorzitter, ik kan mij dit heel niet herinneren en nazoeken leverde ook niets op, maar dit zou aan mij kunnen liggen. Onze fractie blijft van mening dat dit kosten zijn die hier niet op thuishoren, het zijn gewoon reguliere personeelskosten en/of andere kosten die behoren tot de exploitatie. Wij blijven van mening dat de reserve sociale domein hier niet voor moet worden ingezet.

De extra verhoging van de afval van in totaal 7,75% komt ook uit de lucht vallen. Hoewel nader onderbouwd hoe dit komt heeft de Raad eerder een besluit genomen (2016) dat deze kosten juist naar beneden zouden gaan. Het tegendeel blijkt nu waar en dit is uiterst lastig uit te leggen aan de inwoners van onze gemeente en is dan ook regelmatig onderwerp op verjaardagen, bijeenkomsten etc. Onze fractie is voorstander om deze extra verhoging niet door te voeren en in de begroting te zoeken naar financiële ruimte waarbij het college dan keuzes moet maken. Ambities bijstellen naar beneden en de toezegging aan onze inwoners gestand te doen. Dan toon je lef. Vandaar ons amendement.

De begroting 2019 geeft een overschot aan structureel van 161K. Dit beeld is vertekend omdat de investering van het gemeentehuis 33K en de bijstelling van de algemene uitkering groot 54K (RIB 4 oktober) nog in mindering moet worden gebracht.

Verder heeft het college op onze vraag geantwoord dat er nog meerdere tegenvallers zijn geweest en dat deze niet zijn verwerkt in deze begroting. Ook melden zij een aantal meevallers. Bedragen worden niet genoemd waarbij onze fractie dan maar concludeert: Hoezo transparant, we zien het wel bij de 1ste begrotingswijziging/bestuursrapportage 2019 wat alle gevolgen zijn voor de begroting 2019. Lijkt mij geen juiste weg, als je al dit weet dan meldt je dit aan de Raad.

Wel worden de projecten uit het coalitie akkoord volledig meegenomen. Ook hierover heeft onze fractie een vraag gesteld waarbij het antwoord onbevredigend is. Wat heeft de niet-coalitie nog te vertellen? Samen optrekken en geen onderscheid meer tussen coalitie en oppositie waren de steekwoorden nog niet zo lang geleden. Maar nu, bij deze begroting en al eerder genoemd, worden wij als niet-coalitie gezet voor een voldongen feit.

Gewoon 2,5 miljoen uit de reserve halen en 2,5 miljoen begroten zijn toch geen kleine bedragen? Waarvoor is niet duidelijk want dit moet nog worden uitgewerkt. Toch meent het college dat het verdedigbaar is om 50% in de exploitatie mee te nemen en 50% niet. Onze fractie zet hierbij grote vraagtekens of dit hetgeen is wat niet alleen wij maar de gehele Raad wil. De plannen zijn er nog niet. Hoezo dan samen?

Als Raad hebben wij o.a. een controlerende en toezichthoudende functie. Wij vragen ons echt af hoe we deze naar eer en geweten kunnen uitvoeren als het college zelf niet transparant is op een aantal zaken? Ik verwijs naar de antwoorden op onze vragen.

Op basis van de begroting 2019 en met inachtneming van de posten die nog moeten gecorrigeerd en die bekend zijn bij onze fractie kom ik helemaal niet tot zo'n groot overschot. Begroot is 161K structureel minus 33K gemeentehuis, minus 54K RIB, minus 70K sociale domein. De begroting wordt dan nog net positief maar dan neem ik de nog niet bekende meevallers/tegenvallers mee. Al met al gezien de ambities een wankel basis.

Tot slot voorzitter in mijn 1ste termijn een korte toelichting op de door onze ingediende moties en het amendementen.

De motie zwerfafval is gemaakt samen met het CDA, dus samenwerken kan gelukkig wel. De strekking hierin is duidelijk en het gaat er om te onderzoeken op welke wijze wij dit probleem kunnen verminderen. Er is een link in de motie opgenomen en door hierop te klikken heeft u wat voorbeelden kunnen zien. Uit deze voorbeelden blijkt dat het effectief is. Belangrijk hierin is het gedrag van mensen.

De motie betreffende het waterschap is samen gemaakt met de PvdA en spreekt ook voor zich. Al jaren worden – niet alleen door onze fracties- maar ook door andere fractie vragen gesteld over deze problematiek. De motie betreft een oproep voor het college om wat dwingender met het waterschap in gesprek te gaan en duidelijke afspraken te maken. De inwoners van onze kernen ergeren zich al jaren hierover. Het is tijd voor actie.

Het amendement over de extra verhoging van 5% voor de lijkbezorgingsrechten is ook duidelijk. In 2013 heeft de Raad unaniem afgesproken om een extra verhoging van 5% door te voeren om te komen tot een kostendekkendheid van 100% voor dit product. Uitgaande van het raadsvoorstel zou in 2019 de 100% hiermee bereikt worden. Onze fractie is toen mee gegaan met dit voorstel onder de toezegging van het college dat ook andere producten daar waar mogelijk kostendekkend gemaakt zouden worden.

Voorzitter, in de laatste commissie vergadering Bestuur en Middelen is een notitie hierover aan de orde geweest, dus 5 jaar later dan was afgesproken.

Onze fractie heeft herhaaldelijk hierover opmerkingen gemaakt, maar blijkbaar niet belangrijk genoeg om sneller op te pakken.

Feitelijk had de extra verhoging helemaal niet meer mogen worden doorgevoerd omdat niet voldaan was aan de destijds gemaakte afspraken. Maar veel erger is nog dat de begroting 2019 spreekt over een kostendekkendheid van afgerond 29% terwijl 100% verwacht werd.

Onze fractie trekt hieruit de conclusie dat het product lijkbezorgingsrechten niet kostendekkend gemaakt kan worden tenzij de tarieven naar exorbitante hoogte stijgen.

Begraven wordt dan onbetaalbaar in onze gemeente. Onnodig te zeggen dat dit dan ook gevolgen heeft voor de nieuwe begraafplaats. Wij betreuren ook dat het college deze

conclusie niet heeft getrokken en de Raad had voorgesteld om de 5% voor 2019 en verder te laten vervallen. Het college zegt zelf dat men lef heeft om zaken op te pakken maar in dit geval stelt men het tegendeel voor: zet de 5% extra verhoging de komende jaren gewoon door. Voor ons voorzitter onbegrijpelijk en onacceptabel.

Resumerend stelt de ChristenUnie vast dat de voorliggende begroting duidelijk de ambities weergeeft uit het coalitieakkoord de komende jaren, prettig leesbaar is maar in onze ogen financiële risico's met zich meebrengt. Onze fractie heeft hier grote zorgen over.

Voorzitter, dit was onze bijdrage in de eerste termijn. Wij zijn benieuwd naar de reactie op onze inbreng en wacht deze dan ook met belangstelling af.

Bert Schreuders

Fractievoorzitter ChristenUnie

2^e termijn:

Voorzitter onze fractie zal niet instemmen met de voorliggende begroting. De discussie in 1ste termijn is een herhaling van hetgeen al bekend is. De verhoging van de afvalkosten is voor ons onacceptabel en niet uit te leggen aan onze inwoners. Daarnaast zijn er tegenvallers die niet worden genoemd en zijn er kosten geboekt op het sociale domein die hier niet op thuis horen. Wij maken ons grote zorgen of de begroting wel echt sluitend is. Verder hebben wij geen enkele invloed gehad op de ambities die hierin worden genoemd en waar wij zeker niet achter staan voor het totaal. Het is de eerste keer dat de ChristenUnie tegenstemt maar wij kunnen voor deze begroting geen verantwoording dragen.